

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Володимир БУГРОВ

20 22 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОПОЛІТИКА»

Редакція від «05» листопада 2022 р., затверджена рішенням

Вченої ради від «05» листопада 2022 р., протокол № 5.

Рівень вищої освіти: другий

на здобуття освітнього ступеню: магістр
за спеціальністю 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
від «05» листопада 2022 р.
протокол № 5

Введено в дію наказом ректора
від «08» листопада 2022
за № 447-32

Київ 20 22 р.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНЮ АПРОБАЦІЮ

А. Рецензія доцента кафедри географії та природознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидата географічних наук **Романа СЛИВКИ**.

У рецензії зазначено, що:

... Логічним доповненням нової редакції стало врахування стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для другого (магістерського) рівня, згідно наказу МОН України №329 від 18.03.2021 року у частині вимог до міждисциплінарних програм, а також напрацювань професійної мережі географічної освіти HERODOT. ... Вважаю важливим доробком можливість отримати здобувачами професійну кваліфікацію викладача-стажиста закладів вищої освіти ... У кінцевому рахунку, це має актуалізувати політико-географічні та геополітичні знання на багатьох суспільних рівнях від бакалаврських програм ВНЗ до середньої школи.

Програма, яка від початку викладається українською/англійською мовами відповідає концепції вивчення іноземних мов Київського національного університету імені Тараса Шевченка й сучасним вимогам ринку праці.

Враховуючи зазначене, освітньо-наукова програма «Політична географія та геополітика» підготовки здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня за спеціальністю 106 «Географія», галузі знань 10 «Природничі науки» у редакції 2023 року рекомендується для затвердження Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Б. Рецензія керівника управління обміну інформацією та аналізу даних Апарату РНБО України, кандидата географічних наук **Миколи ДОБИША**

У рецензії зазначено, що:

... Як випускник кафедри країнознавства та туризму, можу засвідчити, що обидві магістерські програми («Політична географія та геополітика» і «Географічне країнознавство та геоглобалістика») відображали найкращі професійні надбання кафедри, тому вважаю вірним рішення щодо інтеграції напрацювань цих двох програм в умови, коли необхідним є їх ущільнення. Важливою рисою програми, також, є викладання низки дисциплін англійською мовою, що робить випускників більш пристосованими для ефективної аналітичної роботи в питаннях міжнародного характеру. ... Освітні компоненти з переліку вільного вибору студента дозволяють розширити загальну ерудицію та поглибити фахові знання у ширшому спектрі суміжних дисциплін.

Враховуючи доцільність та своєчасність вдосконалень, редакція 2023 року освітньо-наукової програми «Політична географія та геополітика» підготовки здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня за спеціальністю 106 «Географія», галузі знань 10 «Природничі науки» рекомендується для затвердження Вченою Радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка

В. Рецензія координаторки Українського Освітнього Кластеру Save the Children, Ukraine, доктора політичних наук **Маргарити РИМАРЕНКО**

У рецензії зазначено, що:

... Структура й послідовність обов'язкових та вибіркових компонентів програми логічно забезпечує знання та вміння, які змістовно відповідають затребуваним на міжнародному рівні науково-дослідним, експертно-аналітичним, педагогічним компетентностям та програмним результатам.

... важливим надбанням редакції 2023 р. стало долучення до переліку обов'язкових компонент дисципліни ОК6 «Проектування та управління дослідницькими проектами», що суттєво посилює позиції випускників для працевлаштування у широкому спектрі неурядових організацій, де характер професійної діяльності вимагає планування та керування прикладними, у т.ч. і аналітичними проектами.

Важливим є також врахування напрацювань міжнародної партнерської мережі HERODOT Thematic Network and the Tuning of Geography Education in Europe, що інтегрує сус-

пільно-географічну освіту у сучасний європейських контекст. Це має допомогти випускникам краще знайти спільну професійну мову із колегами з інших країн Європи та світу.

Враховуючи зазначене, вважаю, що редакція 2023 року освітньо- наукової програми «Політична географія та геополітика» підготовки здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня за спеціальністю 106 Географія, галузі знань 10 Природничі науки (мова навчання українська/англійська) підготовлена на надзвичайно високому рівні і може бути рекомендована для затвердження Вченою Радою Київського Національного університету імені Тараса Шевченка.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, найменування посади)	Найменування закладу, який закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документами про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафед-рою (спеціаль-ністю) присвоє-сно	Стаж нау-ково-педа-гогі-чної та / або нау-кової робо-ти	6	7
1	2	3	4	5	6	7
Керівник проектної групи						
Брайчевський Юліан Сергійович	Доцент кафедри країнознавства та туризму	Київський національний університет імені Тараса Шевченка, географічний ф-т, 2002 р.: магістр географії, країнознавець, менеджер вищої освіти, викладач. Диплом: KB №21210434	Кандидат географічних наук, 11.00.02 – економічна та соціальна географія; доцент кафедри країнознавства та туризму; кандидатська дисертація «Функціонування системи ЄС у світовому господарстві (суспільно-географічний аналіз)	16	Автор та співавтор 38 наукових та навчально-методичних праць. Основними за напрямками є: 1. Географія 10 (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. К: Перун, 2018. - 256 с. (у співавторстві) 2. Поширення політики популізму та зміни ідеологічного простору у країнах Європи // Географія та туризм . 2019 - Вип.52. - с.52-59. 3. Master Degree Thesis Guidelines. Guidelines for master degree students of the Geoglobistics and Regional Studies educational programme/ Y.Braychevskyi, V.Kiptenko, I.Khिल्чевskaю - Kyiv: Alfa-PIK Publishing House, 2019 - 22 p. (у співавторстві)	1. Сертифікат стажування (фахове підвищення кваліфікації) у Інституті політичної освіти, 2019 р. (сертифікат, 08-26 квітня 2019 р.). (60 годин)

Яценко Борис Павлович	Професор кафедри країнознавства та географічного туризму факультету КНУ імені Тараса Шевченка	Ленінградський державний університет, 1963 р., Сходознавець; 1963 Економікогеограф. Диплом Т№537086	Доктор географічних наук, 11.00.02 – економічна та соціальна географія; професор кафедри країнознавства та туризму. Докторська дисертація (2001 р.): «Структура господарства Японії».	48		4. Military landscapes of the Pryvodiilni Gorgany as a premise for increasing tourist attractiveness of the area (the case of the Chorna Klyva mountain). In <i>Journ. Geol. Geograph. Geocology</i>, - 29(2), - 269–278 (WoS) DOI: 10.15421/112025; (у співавторстві) 5. Методичні рекомендації з курсу "Електрональна географія" для студентів 4 р.н. спеціальності 106 "Географія", освітньої програми рівня "бакалавр" "Економічна географія". – Київ: Альфа ПСК., 2022, 28 с. Керує бакалаврськими і магістерськими роботами. З 2013 р. є членом журі Всеукраїнської шкільної Олімпіади з географії та турнірів юних географів; бере участь у підготовці національної учнівської команди для участі в міжнародній Олімпіаді з географії.	
						Автор 300 наукових і навчально-методичних праць. Основними за напрямками є: 1. Метрополітенський регіон: еволюція підходів та особливості просторової організації на прикладі Нью-Йорка, США. Географія та туризм, вип. 66 2022; 45-53 (у співавторстві). 2. Genesis of political geography and geopolitics. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geography, 2021 (Ukrainian, abstr. in English)ю 3. Сув'язь геопростір, території, географічні місця в політичній географії. Fundamental and Applied Research in Modern World. Vol. IX. Boston, USA, 2021; 748-752. 4. Borders, Constituency Politics and “Our man” Voting in Electoral Geography in Ukraine. Belgeo/Revue Belge de Geogra-	

Кіптенко Вікторія Костянтинівна	Доцент кафедри країнознавства та туризму географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка	Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка (1989; Географія; Географ, методист екскурсійної справи. Викладач)	Кандидат геогр. наук; спеціальність 11.00.02 – економічна та соціальна географія; «Гериторіальна організація комплексу міжнародного туризму України»; доцент кафедри країнознавства та туриз-	29	Автор та співавтор понад 150 наукових та навчально-методичних праць. Основними за напрямками є: 1. Outsourcing as a modern form of international labour devision. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.21 No.8; 43-50. (in co-authorship) WoS, doi 10.22937/IJCSNS.2021.21.8.6 2. The Influence of Factors on the Level of Digitalization of World Economies. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.21 No.5, P183-190. (in co-authorship) WoS, doi 10.22937/IJCSNS.2021.21.5.2.6	phie, 2/2020. Brussels, 2020/ Peripheral borders, soft and hard re-bordering Europe” (у співавторстві). 5. Україна в геополітичних вимірах сучасного світу. 4-ті науково-географічні читання, Суми, Вип. 4, 2019. 6. Позиціонування України на геополітичній карті світу. «Географічна наука і освіта»: від констатації до конструктивізму». Ун-т географії НАНУ (Публікація до 100-ліття НАН України), Київ, 2018. 7. Historical borders and Contemporary Administrative Divisions Influence on Political Views in Ukraine. 6th Eugeo Congress / Sect.8.3. Eastern Borders and Geopolitics. Р.р. 230-231, Brussels, 2017 (у співавторстві). Участь у міжнародних проєктах та конференціях, зокрема Географічного союзу Європи (Брюссель 2017 та 2020). Керує магістерськими й бакалаврськими кваліфікаційними роботами, має 11 успішно захищених кандидатів географічних наук та 1 доктора географічних наук. Заступник голови товариства культурних зв'язків «Україна-Японія».	1. Basics of EMI (English as a Medium of Instruction). Training Course for Subject Teachers 07 October – 30 November, 2021 (60 academic hours). TESOL Ukraine. Certificate No.21-025. 2. «Підготовка закладів вищої освіти до проходження міжнародних акредитацій за Європейськими стандартами якості». 3 кредити ЄКТС. Університет імені Альфреда Нобеля. Свідчення про підвищення кваліфікації «МА» 202112/14 від 23 грудня 2021 року. 3. «Написання та управління проє-
---------------------------------	---	--	---	----	---	--	---

			му і	3. Geoglobistics: the course book. Kyiv, Alfa-PIK Publishing House, 2020. 4. From global to Local: Feasibility of the Indicator Analysis of the Sustainable Development in Ukraine. 2019. World Science 3(43). Vol.1., 3639. 5. Ukraine's path through Millennium to Sustainable development goals in 30 years: transition, lessons and perspectives. University of National and World Economy. Sofia, Bulgaria. – 2019. – P.422- 430 (у співавторстві) 6. Globalization: the geographical nexus. Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2017. 1-2 (66-67), 37-41. 7. The Geopolitical Trial of Tourism in Modern Ukraine in Tourism and Geopolitics: Issues and Concepts from Central and Eastern Europe// Monograph. Edited by Derek Hall. CABI International. Oxfordshire, UK Boston, USA. - 2017. – P. 51 - 86. (у співавторстві) <i>WoS</i>. Участь у міжнародних наукових проєктах та конференціях: Керівник наукової теми «Роль рекреаційної та туристичної діяльності у покращенні якості життя міського населення похилого віку на заходах сталості» (2016-2018) інтегрованої з програмою Horizon 2020 Marie SkłodowskaCurie actions Green and Gray in Europe: Elderly Living in Urban Areas – GRAGE - No64570; учасник міжнародних конференцій, зокрема CEFood 2022 Congress, Slovenia, 2022; A Leading and Impactful Community Metropolises and Peripheries of CEE Countries: New Challenges for EU, National and Regional Policies. 2019 RSA Central and Eastern Europe Conference; The 7th International Urban Geographies of Postcommunist States conference: A view on cities from eslwhere. Kyiv&Dnipro with Kryvyi	татами, що фінансуються фондами ЄС». 1 ЄКЕС. Асоціація проєктних менеджерів України. Центральнo-Європейська Академія Навчання та Сертифікації. Сертифікат №1301.21 від 18 грудня 2021 р. 4. The Sustainable Development Golas – a Global Transdisciplinary Vision for the Future. 10 годин. Копенгагенський університет, Данія. Сертифікат від 23.10.2020. 5. Beyond the Sustainable Development Goals (SDGs): Addressing Sustainability and Development. 9 годин. Мічиганський університет, США. Сертифікат від 03.11.2020. 6. System approach to harmonizing standards – a guarantee for success of European business models in Ukraine, joint project of NTU of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”, Erasmus + Jean Monet Fund and Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, supported by EU “European business models: transformation, harmonization and implementation in Ukraine” #587138-EPP-1-2017-1- UAEPPIMO_MODULE. 108 годин. Сертифікат від 25.03.2019 р. 7. Сертифікат стажування в економічному університеті Кракова (Польща) «Нові та інноваційні методи викладання», 04-29 травня 2020. 4 ЄКТС. Сертифікат NR 2306/MSAP/2020 від 29 травня 2020. 8. Сертифікат стажування у Колегію мі Civitas (Варшава, Польща) «Інтернаціоналізація вищої освіти. Організація освітнього процесу та інноваційні ме-
--	--	--	------	---	--

Стафійчук Валентин Іва- ноіч	Доцент кафед- ри країнознав- ства та туриз- му географіч- ного факульте- ту КНУ імені Тараса Шевченка	Київський універ- ситет імені Тараса Шевченка (1994; Географія; Географкраїнозна- вств. Референт зовнішньоекономі чної діяльності. Викладач)	Кандидат ге- огр. наук; спе- ціальність 11.00.02 – економічна та соціальна гео- графія; «Полі- тикогеографі- чні аспекти взаємодії гос- подарств країн Центральної Європи»; до- цент кафедри країнознавства і туризму	28	Rih, 26-29 September, 2017. Керує роботою бакалаврів, магістрів, аспірантів (захищено 4 кандидата геогра- фічних наук). Є куратором членства кафед- ри у Асоціації регіональних досліджень (Regional Studies Association) та Консорці- умі глобальних досліджень (Global Studies Consortium). Керівник науково-дослідної теми кафедри «Індикаторний аналіз стало- го розвитку».	тоді викладання у закладах вищої освіти Польщі», 23.06-15.07.2020. 4 ЄКТС. Сертифікат NR 56/2020 від 15.07.2020.
					Автор та співавтор більше 90 наукових та навчально-методичних праць. Основними за напрямками є: 1. Політична географія світу. Навчальний посібник. Стереотипне видання / В.І. Ста- фійчук – Херсон, ОЛДІ-Плюс, 2019. – 308 с. 2. Геоконфліктологія: Навчально- методичний комплекс / В.І. Стафійчук – К.: Видавництво «Альфа-ПК», 2019 – 50 с. 3. Географія політичних конфліктів у су- часному світі / В. Стафійчук // Четверті Сумські наукові географічні читання: Збір- ник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (Суми, 11-13 жовтня 2019 р.) [Електронний ресурс] / Сумський ДПУ ім. А. С. Макаренка, Сумський відділ Україн- ського географічного товариства: [упоряд- ник Корнус А. О.]. Елект. текст. дані. – Суми, 2019. – С. 96-104 4. Взаємодійності України та її постсоці- алістичних сусідів членів ЄС в 2017-2019 роках / В. Стафійчук, Д. Гуменюк // Моло- дий вчений. Науковий журнал. – 2020. – №4 (80). – С.78-83 (у співавторстві) Стафійчук В.І. Рейтинг пріоритетності держав світу відповідно до національних	1. Сертифікат з англійської мо- ви International Community SARGOI, 2018. № 00182712133 від 27.12.2018 (58 годин) 2. Стажування в Університеті при- родничих наук у Любліні (Респуб- ліка Польща) (сертифікат), 2020 р. № NSI-162818-UPL від 28.12.2020 (180 годин) 3. Підвищення кваліфікації за те- мю «Онлайн-тестування та форми застосування платформи Classtime» (ATOMS НАВ, Нова українська школа (Київ, Україна); (сертифі- кат), 2020. № 79041677978 від 21.11.2020 (15 годин) 4. «KNUTEACHWEEK» (Київсь- кий національний університет імені Тараса Шевченка, UGEN (сертифі- кат), 2021. БН від 25.01.2021 (30 годин)

					інтересів України / В.І. Стафійчук // Еко-номічна та соціальна географія. Науковий журнал. – 2020. – Вип. 84. – С. 13-22. DOI: https://doi.org/10.17721/2413-7154/2020.84.13-22 Активний учасник всеукраїнських та між-народних конференцій, зокрема Асоціації регіональних досліджень A Leading and Impactful Community Metropolises and Peripheries of CEE Countries: New Challenges for EU, National and Regional Policies.2019 RSA Central and Eastern Europe Conference. Керує дослідними роботами бакалаврів, магістрантів.	
--	--	--	--	--	---	--

При розробці освітньої програми враховані вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» галузі знань 10 «Природничі науки» для другого (магістерського) рівня, згідно наказу МОН України №519 від 11.05.2021 р., а також вимоги для міждисциплінарних програм стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня, згідно наказу МОН України № 329 від 18.03.2021 р.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«Політична географія та геополітика»
“Political Geography and Geopolitics”
за спеціальністю 106 «Географія»
галузі знань - 10 Природничі науки

Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти – магістр; Спеціальність: 106 – Географія Освітня програма: Політична географія та геополітика Професійне спрямування: 1. Політико-географічні та геополітичні студії 2. Геоглобалістика: суспільно-політичні трансформації: Degree: Master Specialty: 106 – Geography Political Political Geography and Geopolitics Professional direction: 1. Political Geography and Geopolitics Studies 2. Geoglobalistics: social and political transformations
Мова(и) навчання і оцінювання	Українська Ukrainian Англійська English
Обсяг освітньої програми	120 ЄКТС, 2 академічні роки, 2 academic years
Тип програми	освітньо-наукова
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Географічний факультет Taras Shevchenko National University of Kyiv Geographical Faculty
Назва закладу вищої освіти, який бере участь у забезпеченні програми (заповнюється для програм подвійного і спільного дипломування)	-
Офіційна назва освітньої програми, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації ВНЗ-партнера мовою оригіналу (заповнюється для програм подвійного і спільного дипломування)	-
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Сертифікат про акредитацію (УД № 11008915 наказ МОН України від 12.06.2019 №821, строк дії до 01.07.2024)
Цикл / рівень програми	7 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК); 7 рівень Європейської рамки кваліфікацій для навчання впро-

	довж життя (EQF LLL) Другий цикл Європейського простору вищої освіти (HPFQ ENEA)
Передумови	Перший рівень вищої освіти
Форма навчання	Денна
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://geo.knu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Забезпечити здобуття глибоких теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, що відносяться до області політичної географії та геополітики із широким доступом до працевлаштування, підготувати магістрів, здатних розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати обґрунтовані та відповідальні рішення в управлінській та аналітичній діяльності у сфері політико-географічної аналітики та експертизи.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань / спеціальність / спеціалізація програми)	10 – Природничі науки / 106 – Географія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна вища освіта з політичної географії та геополітики за спеціальністю 106 Географія. <i>Ключові слова: геосистеми, територіально-політичні системи, природно- і суспільно-(політико-)географічні процеси, політична географія, геополітика, геоконфліктологія, геоглобалістика, просторова організація, збалансований розвиток, геопросторове управління, регіональний розвиток, країни та регіони світу, інформаційна та мережева трансформація, геонформаційні технології, соціально-економічна та політико-географічна експертиза, моніторинг та прогнозування.</i>
Особливості програми	Проведення частини занять з професійно-орієнтованих дисциплін передбачається на базі організацій та установ, що займаються проблемами взаємодії компонентів суспільного середовища під впливом особливостей території, оцінкою можливих ризиків, соціально-економічних та політичних наслідків управлінських рішень з урахуванням принципів сталого розвитку; участь у національних та міжнародних конгресах, конференціях, симпозіумах інших формах взаємодії та представлення результатів власних досліджень.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця в міжнародних та національних урядових та неурядових структурах, у проектно-пошукових та науково-дослідних установах, в органах державного та регіонального управління, в громадських та політичних організаціях, в консалтингових, аналітичних та аутсорсингових компаніях, вищих навчальних закладах (аналітик, експерт, науковий співробітник, асистент).
Подальше навчання	Можливість подальшого продовження освіти за третім (док-

	тор філософії) рівнем вищої освіти, набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціалізаціями в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центричне проблемно-орієнтоване навчання, що проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, виконання самостійних робіт та індивідуальних дослідних завдань на основі навчальних посібників, підручників та конспектів, наукової фахової літератури та фахових періодичних видань українською та іноземними мовами, консультацій з викладачами, використання платформи KNU Education Online, поглиблення навичок практичної діяльності при проходженні асистентської та виробничої практик, виконання кваліфікаційної роботи магістра на останньому році навчання.
Оцінювання	Письмові та усні іспити, заліки, диференційовані заліки, поточний контроль (презентації, тестові завдання, модульні контрольні роботи), захист звітів з асистентської та виробничої практик, публічний захист кваліфікаційної роботи магістра.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері політичної географії, геополітики та геоглобалістики що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність працювати в команді. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 9. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів, у т.ч. з урахуванням просторово-політичних чинників та процесів. СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії (у

	т.ч. політичної географії та геополітики), природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня. СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну (у т.ч. політико-географічну) експертизу та моніторинг. СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування. СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні (у т.ч. політико-географічні та геополітичні) та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефаківців. СК 9. Здатність здійснювати фахову науково-педагогічну діяльність у закладах освіти на засадах компетентнісного підходу. СК 10. Здатність самостійно визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках природно- і суспільно-географічних досліджень, здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології. СК 11. Здатність критично оцінювати ключові тренди перебігу природно- і суспільно-географічних процесів з точки зору формування нових напрямів у наукових дослідженнях. СК 12. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. СК 13. Здатність до критичного осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
7 - Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПР01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження територіально-політичних систем на різних рівнях просторової організації. ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді. ПР03. Вільно користуватися (усно і письмово) у професійній та науковій діяльності у галузі географії та політології українською та іноземною мовами. ПР04. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну

	діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах. ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку ухвалених рішень. ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, у т.ч. у сфері політичної географії та геополітики, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком. ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня. ПР08. Здійснювати дослідження природно і суспільно- (політико)-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки. ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну (зокрема політико-географічну) експертизу та моніторинг. ПР10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних (зокрема політико-географічних) проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування. ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні, геоекологічні, політичні та геополітичні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком. ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень. ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення ПР14. Формулювати наукові гіпотези, визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках досліджень, розробляти та управляти проєктами у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. ПР15. Самостійно оцінювати ключові тренди розвитку природно- і суспільно-географічних процесів для формування нових напрямів наукових досліджень. ПР16. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних
--	---

	системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту. ПР17. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПР18. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПР19. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до виконання програми, мають наукові ступені, вчені звання, проходять періодичні стажування для підвищення кваліфікації, мають відповідні сертифікати, навчально-методичні та наукові публікації у виданнях, що рейтинуються у провідних наукометричних базах. До викладання професійно-орієнтованих дисциплін можуть бути залучені на конкурсній основі фахівці-практики, закордонні фахівці.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного спеціалізованого програмного забезпечення відкритого та демо-доступу (ArcGIS, QGIS), матеріально-технічної бази навчальної лабораторії Геоінформації та туризму.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Використання фондів Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, бібліотек та фондів наукових, науково-дослідних та проектних установ, аналітичних центрів з суспільної географії, політично географії, геополітики, глобальних та регіональних досліджень, спеціалізованих Інтернет-ресурсів та авторських розробок науково-педагогічних працівників географічного факультету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	-
Міжнародна кредитна мобільність	-
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних умовах

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Теорія політичної географії та геополітики	9	Іспит
ОК 2	Geoglobalistics / Геоглобалістика	6	Іспит
ОК 3	Педагогіка та психологія вищої школи (по напрямку 106)	5	Іспит
ОК 4	Демократія: від теорії до практики	4	Залік
ОК 5	Geospatial governance / Геопросторове управління	6	Залік
ОК 6	Research design and management / Проектування та управління дослідницькими проектами	3	Залік
ОК 7	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	3	Іспит
ОК 8	Геоконфліктологія	6	Іспит
ОК 9	Методика викладання профільних дисциплін у ЗВО	3	Іспит
ОК 10	Професійна та корпоративна етика	3	Залік
ОК 11	Виробнича практика	12	Диф. залік
ОК 12	Науково-дослідний практикум з політико-географічних студій та глобалістики	8	Залік
ОК 13	Асистентська практика	12	Диф. залік
ОК 14	Кваліфікаційна робота магістра	10	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		90	
Вибіркові компоненти ОП*			
Дисципліни вибору студента			
Вибірковий блок 1 «Політико-географічні та геополітичні студії»			
ВБ 1.1	Політико-географічний аналіз регіонів і країн світу	6	Іспит
ВБ 1.2	Глобальна політична географія	6	Іспит
ВБ 1.3	Географічний аналіз електоральних систем	4	Іспит
ВБ 1.4	Geopolitical and geoeconomic transformations: country strategic positioning in the world / Геополітичні та гео економічні трансформації: стратегічне позиціонування країни в світі	4	Залік
Вибірковий блок 2 «Геоглобалістика: суспільно-політичні трансформації / Geoglobalistics: social and political transformations»			
ВБ 2.1	Spatial dimension of power in the global world / Просторовий вимір сили в глобальному світі	6	Іспит
ВБ 2.2	Sustainability: conceptual and indicators analysis / Сталість: концептуальний та індикаторний аналіз	6	Іспит
ВБ 2.3	Political modernization / Політична модернізація	4	Іспит
ВБ 2.4	Glocalization: contextual analysis of socio-spatial organization transformations / Глокалізація: контекстний аналіз трансформацій суспільно-просторової організації	4	Залік

<i>Вибір з переліку (студент обирає дві дисципліни з переліку сумарним обсягом 10 кредитів)</i>			
<i>Перелік №1 вільного вибору студента</i>			
ВБ 3.1	Новітня політична історія України та суміжних земель	6	Залік
ВБ 3.2	Countries of the world: global and regional environment for development and cooperation / Країни світу: глобальне та регіональне середовище розвитку та співробітництва	6	Залік
ВБ 3.3	Informational and network transformations of socio-spatial processes / Інформаційно-мережеві трансформації суспільно-географічних процесів	6	Залік
ВБ 3.4	Основи регіональної політики	6	Залік
<i>Перелік №2 вільного вибору студента</i>			
ВБ 3.5	Evolution of geographic thought / Еволюція географічної думки	4	Залік
ВБ 3.6	Географія нерівності	4	Залік
ВБ 3.7	Територіальна ідентичність	4	Залік
ВБ 3.8	Сецесіонізм та сучасні протестні рухи	4	Залік
Загальний вибіркового компонент:		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

* Згідно з п.п. 2.2.2-2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту - з програм іншого рівня.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Блок 1	Обов'язкові компоненти: ОК1, ОК2, ОК3, ОК4, ОК5
--------	---

Блок 2	Обов'язкові компоненти: ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК 11
--------	---

Блок 3		
<i>Політико-географічні та геополітичні студії</i>		<i>Геоглобалістика: суспільно-політичні трансформації</i> <i>Geoglobalistics: social and political transformations</i>
Вибіркові компоненти: ВБ 1.1 - 1.4		Вибіркові компоненти: ВБ 2.1- 2.4
Вибіркові компоненти з переліку: ВБ 3.1. – 3.8		Вибіркові компоненти з переліку: ВБ 3.1. – 3.8

Блок 4	Обов'язкові компоненти: ОК12, ОК 13, ОК 14
--------	--

ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Політична географія та геополітика» спеціальності 106 «Географія» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Кваліфікаційна робота магістра має продемонструвати професійну підготовку студентів у сфері політичної географії та геополітики, зокрема політико-географічних та геополітичних студій та геоглобалістики і суспільно-політичних трансформацій. Під час написання та публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра перевіряються наступні програмні результати навчання: здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах (ПР 04); вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку ухвалених рішень (ПР 05); здійснювати дослідження природно і суспільно- (політико)-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки (ПР 08); застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі політико-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування (ПР10); Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень (ПР12); застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань (ПР 17).

Атестація завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: **магістр з географії за ОНП «Політична географія та геополітика».**

Окремим рішенням екзаменаційної комісії, на підставі професійного оволодіння компетентностями, передбаченими спеціальними блоками дисциплін (мінімально необхідні критерії: рівень опанування дисциплін вибіркового блоку за професійним спрямуванням з оцінками не менше як 75 балів, оцінка за виробничу практику не менше як 75 балів, а також публічний захист кваліфікаційної роботи магістра з оцінкою не нижче 75 балів) може бути присвоєна професійна кваліфікація **2442.1 – молодший науковий співробітник (географія).**

Окремим рішенням екзаменаційної комісії, на підставі професійного оволодіння компетентностями, передбаченими блоком обов'язкових дисциплін «Педагогіка та психологія вищої школи (по напрямку 106)», «Методика викладання профільних дисциплін у ЗВО» та «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» з оцінками не менше як 75 балів, успішного проходження асистентської практики з оцінкою не менше як 75 балів, а також на основі захисту кваліфікаційної роботи, що містить тематичний блок щодо методики викладання політичної географії, геополітики, глобалістики, глобальних та/або регіональних досліджень з урахуванням змісту та теми кваліфікаційної роботи магістра, з оцінкою не нижче 75 балів, може бути присвоєна професійна кваліфікація **2310.2 – викладач-стажист закладу вищої освіти.**

Окремим рішенням екзаменаційної комісії, на підставі обрання та професійного оволодіння компетентностями вибірових дисциплін блоку 2 («Геоглобалістика: суспільно-політичні трансформації/ Geoglobalistics: social and political transformations») з навчального плану з оцінками не нижче 75 балів, проходження виробничої практики з оцінкою не нижче 75 балів, захисту кваліфікаційної роботи магістра (за професійним спрямуванням) з оцінкою не нижче 75 балів присвоюється професійна кваліфікація **2443.2 – експерт з суспільно-політичних питань.**

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕН- ТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	Вибірковий блок «Політико-географічні та геополітичні студії»	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4
ЗК-1			+		+			+				+	+	+			+	+	
ЗК-2	+	+	+	+								+				+			
ЗК-3		+		+	+	+		+	+			+		+					
ЗК-4					+	+	+		+										
ЗК-5						+				+	+								+
ЗК-6		+			+													+	+
ЗК-7		+	+		+					+						+			+
ЗК-8	+	+				+	+							+			+		+
ЗК-9						+					+								+
СК-1	+	+						+				+		+		+	+		+
СК-2		+			+							+		+					+
СК-3					+						+			+			+	+	
СК-4					+												+		
СК-5					+							+							+
СК-6		+			+			+			+						+		+
СК-7	+				+				+			+				+			
СК-8		+	+			+	+			+			+	+			+		+
СК-9			+						+				+						
СК-10	+	+	+			+		+											
СК-11						+	+	+											
СК-12	+			+															+
СК-13		+		+				+				+				+	+	+	

	Вибірковий блок «Геоглобалістика: суспільно-політичні трансформації Geoglobalistics: social and political transformations»	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	Вибір з переліку	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8
ЗК-1				+	+		+	+						+
ЗК-2		+	+	+					+		+			
ЗК-3			+		+					+		+		+
ЗК-4			+		+					+		+		
ЗК-5			+							+				
ЗК-6		+	+		+				+		+			
ЗК-7			+		+			+				+	+	
ЗК-8			+				+						+	
ЗК-9														
СК-1					+				+					
СК-2			+		+			+				+		
СК-3										+				+
СК-4			+							+				
СК-5			+		+					+		+		+
СК-6					+									
СК-7					+		+		+				+	+
СК-8			+		+			+						
СК-9											+			
СК-10			+		+									
СК-11		+			+				+		+	+		
СК-12		+		+										+
СК-13			+	+	+		+					+	+	+

МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПР) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	Вибірковий блок «Політична географія країн та регіонів»	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4
ПР 01	+	+	+					+				+				+			+
ПР 02						+	+			+	+								+
ПР 03		+	+		+													+	+
ПР 04	+		+	+	+	+	+			+	+	+		+		+			
ПР 05	+					+	+	+	+			+		+		+			+
ПР 06					+		+				+	+	+				+	+	
ПР 07					+						+								
ПР 08		+						+						+			+		
ПР 09					+							+							+
ПР 10					+			+			+			+				+	
ПР 11					+		+		+										
ПР 12					+	+	+						+	+			+		+
ПР 13			+						+				+						
ПР 14	+	+	+	+		+						+	+						
ПР 15							+	+				+				+			
ПР 16	+			+								+				+	+	+	
ПР 17	+													+					
ПР 18				+				+			+								+
ПР 19	+	+		+				+				+				+	+	+	+

	Вибірковий блок «Глобальна політична географія та геополітика»	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	Вибір з переліку	ВБ 3.1.	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8
ПР 01					+				+					
ПР 02										+				
ПР 03		+	+		+			+	+		+			
ПР 04		+		+			+	+	+		+		+	
ПР 05			+		+		+	+	+	+		+	+	
ПР 06								+		+				+
ПР 07			+						+	+				
ПР 08														
ПР 09			+											
ПР 10								+		+				
ПР 11										+		+	+	+
ПР 12							+			+			+	
ПР 13											+			
ПР 14			+						+				+	
ПР 15		+		+	+						+	+		
ПР 16				+			+						+	
ПР 17							+						+	+
ПР 18		+		+								+		
ПР 19			+	+	+		+						+	+

Голова Науково-методичної ради

НАКАЗ

“ ____ ” _____ 2026 р.

№ _____

*Про внесення змін до опису
освітньо-наукової програми другого
(магістерського) рівня вищої освіти
«Політична географія та геополітика»
(ID 21048)
Географічний факультет*

На виконання вимог «Порядку присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого Вченою Радою Університету (протокол №1 від 08 вересня 2025 року) і введеного в дію наказом №749-32 від 10.09.2025 року, а також рішень науково-методичної ради і Вченої ради Університету

наказую:

1. Внести до опису освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня вищої освіти «Політична географія та геополітика» (ID 21048) за спеціальністю 106 «Географія» галузі знань 10 «Природничі науки» такі зміни:

1.1 Вилучити формулювання про можливість присвоєння професійних кваліфікацій: Викладач-стажист закладу вищої освіти, Молодший науковий співробітник (географія), Експерт з суспільно-політичних питань, а також умови їх присвоєння, зазначені у розділі 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти».

2. Зміни вказані в п.1 цього наказу ввести в дію з дати реєстрації наказу.

3. Довести інформацію щодо внесення змін до опису освітньої програми до здобувачів освіти і викладачів.

4. Відповідальність за виконання наказу покласти на декана географічного факультету С.Запотоцького.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи А.Гожики.

Підстава: подання географічного факультету, рішення науково-методичної ради (протокол №11-25 від 20 листопада 2025 року), рішення Вченої Ради (протокол №4 від 01 грудня 2025 року).

Ректор

Володимир БУГРОВ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГОЖИК

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
№ 274-32 від 30.03.2026
КЕП: Бугров Володимир Анатолійович 30.03.2026 11:06:01
3FAA9288358EC0030400000B10F1C0061A8E400

Розіслати:

Канцелярія -1

Відділ забезпечення якості освіти - 1

Географічний факультет - 1

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
№ 274-32 від 30.03.2026
КЕП: Гожик Андрій Петрович 30.03.2026 09:41:22
3FAA9288358EC00304000000DF9027006E26E100

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
№ 274-32 від 30.03.2026
КЕП: САЛЕНКО ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА 30.03.2026 09:31:51
5E984D526F82F38F0400000059B1D4008190A906

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
№ 274-32 від 30.03.2026
КЕП: Щеглюк Дарія Василівна 28.03.2026 13:01:40
3FAA9288358EC00304000000FE123900C9D1D300